

„A kapcsolati tőke kamatozni fog”

Interjú Joós Tamással, a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ igazgatójával

A 19. századi gyökerekkel bíró, Budapest Márka-díjas Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ évtizedek óta meghatározó szereplője Kőbánya kulturális-szabadidős életének. Sokoldalú intézményvezetője, Joós Tamás többféle minőségben is együttműködik a Kulturális Közfoglalkoztatási Program megvalósításában – interjúnkban többféle nézőpontból számol be tapasztalatairól. Joós Tamás a vele készült beszélgetés után pár nappal kapta meg a szakma legrangosabb kitüntetését, a Bessenyei György-díjat.

Szabó Judit Nikolett: *A kezdetek óta több szalon is kötődik a Kulturális Közfoglalkoztatási Programhoz.*

Joós Tamás: A Kulturális Közfoglalkoztatási Programmal kétféle módon kerültem kapcsolatba. Egyrészt a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ vezetőjeként már az első közfoglalkoztatási programban kezdeményeztem, hogy az intézmény partnere lehessen a Nemzeti Művelődési Intézetnek. Másrészt felkérést kaptam arra, hogy a Kulturális Közfoglalkoztatási Program budapesti megvalósulásának az egyik szakmai tanácsadója legyek. Mi, mint kulturális intézmény, értelemszerűen próbálunk olyan kollégákat kiválasztani a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban, akiknek a végzettségük illetve kompetenciájuk hasznosítható számunkra. Tehát volt olyan kolléga, aki szakmai végzettséggel rendelkezett, volt olyan kolléga, aki az itteni tevékenységét azzal fejezte be, hogy nálunk kapott állást (bár a későbbiekben talált más lehetőséget, és elment). Sok lehetőséget, kihasználható alternatívákat látok a programban: egy személy, aki bekerül a közfoglalkoztatási programba, elsősorban munkatapasztalatot szerez, de emellett olyan kapcsolati tőkét is kialakít, ami megkönynyíthatja az elhelyezkedését a munka világában. Hiszek benne és a budapesti adatok alapján pontosan tudom

is, hogy nagyon sok példa van arra, hogy a megismert közfoglalkoztatott ott maradt az őt fogadó szervezetnél vagy intézménynél. A közfoglalkoztatás ideje alatt megismerték, megszerették, jól dolgozott – így bent tudott maradni a rendszerben, és ha éppen volt egy üresedés, akkor nem kívülről választottak, hanem az úgymond kipróbált személynek kínálták fel az állást. A közfoglalkoztatottak ebben a programban ugyanis óhatatlanul is kollégák, igazi munkatársak lesznek a partnerszervezet számára.

Sz. J. N.: *A Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ milyen módon profitált szakmailag a közfoglalkoztatási programból?*

J. T.: A Kulturális Közfoglalkoztatási Program a humánerőforrásban mindenképpen segített: kollégáink képzésekre jártak, illetve eléggé leterheltek voltak a programok sokasága miatt, így lehetőség volt arra egy rövid ideig tehermentesítsük őket. Másik oldalról pedig sokkal több programot, rendezvényt tudtunk úgymond „bevállalni”, hiszen a megszervezésre fordítható emberi erőforrásaink javultak. Nagyon érdekes, hogy két helyszínünkön is – az Újhegyi közösségi Házban és a Helytörténeti Gyűjteményben – gyakorlatilag visszajáróként azok a közfoglalkoztatottak vannak, akik az előző projektben is

benne voltak, és már tényleg kollégaként tekint rájuk itt mindenki. Nem árulok el titkot, ha elmondom, hogy – ha éppen úgy alakul – lehetőséget próbálunk majd nekik adni, hogy tartósan nálunk maradhassanak és dolgozhassanak.

Sz. J. N.: Említetted, hogy szakmai tanácsadói szerepet is vállaltál a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban. Beszélnél erről bővebben? Milyen rálátásod van a program budapesti megvalósulására tanácsadóként?

J. T.: A Kulturális Közfoglalkoztatási Program budapesti szakmai tanácsadójaként a partneri hálózat összetételére van többek között rálátásom. Elmondhatom, hogy a fővárosi partnerek jelentős része civil szervezet, de kulturális intézmények és önkormányzatok is szép számmal vannak jelen. Komoly szerepe lehet az intézményi hálózattal való kapcsolattartásban a programnak, mert általa még szorosabbá tudtuk tenni a kapcsolatunkat, akár személyesen is – mint tanácsadó –, akár intézményként. Emellett sok olyan civil szervezettel tudtunk kapcsolatba kerülni és megismerkedni, amelyekkel esetlegesen eddig nem volt feladatunk, sem közös munkánk. Ez a kapcsolati tőke később akár egyes szervezetekkel közös projektekben is kamatozni fog.

A Kulturális Közfoglalkoztatási Program budapesti irodája az intézményben, a Kőrösi Csoma Sándor Közbányai Kulturális Központban van. Ezáltal arra is rálátásom van, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet kihelyezett egységeiként az operatív feladatokat végző irodák mennyire komoly és nehéz munkát végeznek, és milyen magas színvonalon. A Kulturális Közfoglalkoztatási Program harmadik ütemében a kezdeti nehézségek ellenére az iroda az összes munkatársával együtt – akik szintén közfoglalkoztattak – gördülékenyen végzi a dolgát. Minden dicséretet megérdemelnek ilyen szempontból. Fennakadások persze biztos, hogy voltak és lesznek is, ez ennyi embernél elkerülhetetlen. Jelenleg Budapesten 137 fő van a rendszerünkben. Ugyanakkor arra törekszünk, hogy a közfoglalkoztattak érdekeit szem előtt tartva, a partnerekkel együttműködésben úgy valósítsuk meg a programot, hogy azt a felek pozitív élményként éljék meg. A magam részéről egy nagyon sikeres projektnek tartom a Kulturális Közfoglalkoztatási Programot Budapesten is.

Sz. J. N.: A Kulturális Közfoglalkoztatási Programban nemcsak partnerszervezet vezetőjeként, hanem oktatóként is együttműködtél a Nemzeti

Művelődési Intézettel. Mióta foglalkozol felnőttképzéssel?

J. T.: 30 éve dolgozom, közművelődési pályán, a felnőttképzés és felnőttoktatás a '90-es évek végén került a látóterembe: egyetemi diplomát többek között ebből a területből szereztem Pécsen. Az egykori Oladi Művelődési Központtal tulajdonképpen Vas megyében is elsőként akkreditáltattuk magunkat felnőttképzési intézményként. Gyakorlatilag innen számolhatom azt, hogy a felnőttképzésben mint képző és oktató részt veszek. Szombathelyen a Berzsenyi Dániel Főiskolán – majd később Egyetemen – rendszeresen vizsgáztattam, államvizsga bizottsági elnök voltam, illetve HEFOP és TÁMOP pályázatok keretében elsősorban kulturális rendezvényszervezést tanítottam. Jelenleg Budapesten egy magáncégnél* OKJ-s kulturális rendezvényszervező képzésben vagyok oktató, immár ötödik éve. Évente két-három csoportot készítek fel a vizsgákra. Ezzel az oktatói múlttal rendelkezve kértek fel a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban induló képzések részvételében.

Sz. J. N.: Milyen tapasztalataid vannak a Kulturális közösségi munkás képzés során általad oktatott csoportokról?

J. T.: Már az első közfoglalkoztatási programban is részt vettem képzőként is: az akkori képzés negyvenhat órás kurzus volt, amely részben hasonlított a mostani harmadik programban lévőhöz. Viszont ott rövidebb idő jutott arra, hogy a szakmai anyagot átadjuk azoknak a kulturális közfoglalkoztatottaknak, akik ezen a képzésen részt vettek. Ettől függetlenül nagyon jó emlékeim vannak már arról a rövidebb képzésről is. A kurzus hangulatos volt, és nagyon jó csapat vett rajta részt. Túlzás nélkül mondhatom, hogy közösség kezdett kialakulni, hiszen a végső záró napon, még a vizsga után tartottunk egy piknik-jellegű bankettet is. Erre a bankettre mindenki hozta a maga kis süteményét, üdítőjét, és alkalmi műsorokat adtak elő a hallgatók. Akkor éppen Pest megyéiket tanítottam. Most a harmadik programban sajnos

* Prestige Oktatási Stúdió

Fotók: Huszerl József

a munkám miatt a képzés teljes száz-hús óráját nem tudtam felvállalni, csak a felét. A képzés második felében vettem részt oktatóként, amely első-sorban a közösségfejlesztésről szólt, illetve a közösség fejlődéséről, fenntarthatóságáról. Nagyon jó modelleket találtunk ki közösen a hallgatókkal és egy-egy gyakorlaton keresztül „oldot-tunk meg” az általuk megjelölt telepü-lés problémáját, természetesen több csoportban, különböző szituációkkal.

Sz. J. N.: *Vannak általad különö-sen kedvelt oktatási módszerek, ami-ket alkalmaztál?*

J. T.: Az előadás, a gyakorlati mun-ka, a csoportmunka, a terepmunka módszereit egyaránt alkalmaztam, igazodva a tananyag jellegéhez és a tanulók aktivitásához. Emellett na-gyon fontosnak tartottam azt is, hogy – a közösségfejlesztés miatt – a kép-zésen részt vevő hallgatók átérezzék a település ismeretének, megismeré-sének jelentőségét. Így nagyon fon-tos momentum volt a képzésnek a Kőbányai Helytörténeti Gyűjtemény megtekintése. Ott egy délelőtti elő-adás keretén belül mutatta be kollé-gám, Verbai Lajos helytörténész, hogy Kőbányának a helytörténete és annak kezelése mennyire példaértékű. Ezen keresztül vezettük le azt is, hogy az ott meglévő ismeretek miért fontosak egy feladat, egy-egy kulturális rendez-vény szervezése során. Fontos, hogy mennyire ismerik azt a környezetet, azokat a körülményeket, ahol dol-

goznak. Főleg, ha valaki az adott te-lepülés vagy városrész szülötte, akkor pláne illik ismernie a hely történetét, emlékeit, hagyományait, értékeit.

Sz. J. N.: *Mennyire formáltad a „magad képére”, saját elképzeléseid szerint a képzés rugalmasan alakítha-tó részeit?*

J. T.: A képzés szerintem nagyon jól volt összeállítva, mármint olyan értelemben, hogy összeszedett, ko-herens alapot adott arra, hogyan kell egy kulturális rendezvényt meg-szervezni. Előnye a képzési anyag-nak, hogy a rendezvényszervezési ismereteket követően rávilágított arra, hogy a programszervezés során kikkel dolgozik majd együtt a közös-

ségfejlesztő-rendezvényszervező, il-letve kiknek is szólnak helyi szinten a rendezvények. Feltárja, hogyan, milyen technikákkal lehet sikeresen együttműködni a program vagy pro-jekt megvalósítása során. Emlékszem, rettentő meleg volt abban a két hét-ben is, amikor én tanítottam, de egy nagyon jó hangulatú csoporttal dol-goztam együtt, remekül működött minden, és nagyon kreatívak voltak a hallgatók. A hallgatói visszajel-zések is pozitívak voltak, dacára a kánikulai tanulásnak. Nagyon sok új dolgot tanultam meg én is tőlük, olyan információkat kaptam, olyan késztetéseket, melyeket valószínűleg a későbbi munkám során fogok tud-ni hasznosítani. Szerintem nagyon fontos, hogy egy oktató azzal az atti-túddal álljon a képzeletbeli katedrára, hogy nem csak ő ad át ismereteket, hanem bizony ő is kaphat. A tanítás ideális esetben oda-vissza történet. Élettörténeteket, szituációkat hallok, amikből én is tudok építkezni. Tény-leg nagyon jó élményeim vannak a csoportokkal. A képzés résztvevői kö-zül sokan jelezték, hogy hasznosnak tartották az oktatást. Olyan ismerete-ket kaptak, amik reményeim szerint segítheti őket majd abban, hogy eset-leg ebben a szakmában dolgozzanak a későbbiekben. Bízom benne, hogy akár a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban, akár más fórumokon folytathatom az oktatói tevékenysé-get. Meg kell mondanom, szeretek tanítani, ismereteket átadni.

JOÓS TAMÁS a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ Budapest igazgatója. Tanulmányokat folytatott a Szombathelyi Tanárképző Főiskola népművelés- történelem szakán (1981-1985), a Pécsi Egyetem művelődési és felnőttképzési menedzser szakán (1996-2000), 1985-ben kezdte pályáját Vas megyében Kőszegen. 1987-től csoportvezető a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központban, majd 1994-től igazgató Szombathelyen az Oladi Művelődési Központban. 2005-től a Vas Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ igazgatója 2011-ig, ezt követően kezdi igazgatni a kőbányai intézményt. 2009-ben Wlas-sics Gyula-díjban részesült, 2015. augusztus 20-án alkalmából Bessenyei György-díjjal tü-nítették ki.

SZABÓ JUDIT NIKOLETTA (1975) közművelődési szakember, újságíró. Tanulmányait a Casus Kortárs Művészeti Menedzserképző Kollégiumban, majd a Pázmány Péter Katoli-kus Egyetem Bölcsészettudományi Karának magyar-esztétika szakpárján végezte. 2001 és 2011 között a Budapesti Művelődési Központban információs munkatárs, később pr-mar-keting menedzser. 2002 óta publikál különböző sajtóorgánokban. 2011 és 2013 között szabadújságíró és kommunikációs tanácsadó. 2013-tól a Nemzeti Művelődési Inté-zet kommunikációs osztályának munkatársa.